

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านโนนเที่ยง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 16 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน

1.1.2 หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน

1.1.3 ครูผู้สอน จำนวน 14 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน

1.2.2 วิทยากรผู้ให้ความรู้ จำนวน 2 คน

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อันเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านโนนเที่ยง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาโดยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) กลุ่มผู้ร่วมวิจัยขอเสนอรายละเอียดในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน ดังนี้

วงรอบที่ 1

1. ขั้นการวางแผน (Planning)

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและสาเหตุในการดำเนินงาน โรงเรียนบ้านโนนเที่ยง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เปิดทำการเรียนการสอน 3 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2551 มีนักเรียน 399 คน ครู-อาจารย์ 16 คน กลุ่มผู้วิจัย ได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาปัจจุบัน ปัญหา สาเหตุในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน สรุปได้ดังนี้

1.1.1 จากเอกสารรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน ปีการศึกษา 2551

1.1.2 จากเอกสารรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ประจำปี 2551 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน)

1.1.3 จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาร่วมกันของบุคลากร โรงเรียนบ้านโนนเที่ยง และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2552

1.1.4 จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและเอกสารตามข้อ 1.1.1 – 1.1.4 สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนบ้านโนนเที่ยง ประจำปีการศึกษา 2552 อยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพอใจ เนื่องจากครูผู้สอนส่วนใหญ่จะไม่เตรียมการสอนอาศัยประสบการณ์เดิมที่เคยสอนมานาน สอนตามคู่มือ หรือหนังสือแบบเรียนของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ เน้นให้นักเรียนท่องจำเป็นส่วนใหญ่ ครูให้ความสนใจและให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนน้อยมาก สาเหตุเนื่องมาจากครูผู้สอนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดทักษะในการจัดทำแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และขาดประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 วิธีการพัฒนา

กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อกำหนด
แนวทางในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังรายละเอียดใน
ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปัญหา สาเหตุ แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ วงรอบที่ 1

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางการพัฒนา
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านโนนเที่ยง ปีการศึกษา 2551 อยู่ในระดับที่ไม่น่า พอใจ เนื่องจากครูส่วนใหญ่จะไม่ เตรียมการสอนอาศัยประสบการณ์เดิมที่ เคยสอนมานาน สอนตามคู่มือ หรือ หนังสือแบบเรียนของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ เน้นให้นักเรียนท่องจำเป็นส่วนใหญ่ ครู ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนน้อยมาก	ครูผู้สอนยังขาด ความรู้ความเข้าใจ และขาด ประสบการณ์ใน การจัดการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ขาดทักษะ ในการจัดทำ แผนการเรียนการ สอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศการสอน

1.3 แผนปฏิบัติการ (Action Plan)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้นำแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ มาจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แผนปฏิบัติการพัฒนามาตรฐานการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านโนนเทียง อำเภอสามมามน
จังหวัดกาฬสินธุ์ วรรณบทที่ 1

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูล
1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ	1. เพื่อพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรและวิเคราะห์ผู้เรียน เทคนิควิธีสอนและการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริง และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3 วัน (28-29-30 พฤษภาคม 2552)	1. ผู้วิจัย 2. ผู้วิจัย	1. การทดสอบข้อมูล	1. แบบทดสอบความรู้ 2. แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 1	1. กลุ่มเป้าหมาย 2. กลุ่มเป้าหมาย

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูล
	<p>2. เพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้มีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้และมียอดประกอบ 6 องค์ประกอบ คือ</p> <p>สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล</p>	11 มิถุนายน 2552)	<p>3. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน</p> <p>4. ผู้วิจัย</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>3. การประเมิน</p> <p>4. การสัมภาษณ์</p>	<p>รวบรวมข้อมูล</p> <p>3. แบบประเมิน</p> <p>แผนการเรียนรู้</p> <p>4. แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 2</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>3. กลุ่มเป้าหมาย</p> <p>4. กลุ่มเป้าหมาย</p>

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีเก็บรวบรวม	เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูล
2. การนิเทศ การสอน	เพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้มีความสามารถ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ และมีพฤติกรรม การสอน สอดคล้อง กับตัวบ่งชี้ กระบวนการสอนของครู จำนวน 12 ตัวบ่งชี้	2 วัน (28-29 มิถุนายน 2552)	1. ผู้วิจัย และ วิทยากร จำนวน 2 คน 2. ผู้วิจัย 3. ผู้วิจัย	ข้อมูล 1. การสังเกต การสอน 2. การสัมภาษณ์ 3. การสัมภาษณ์	รวบรวมข้อมูล 1. แบบสังเกตการ สอน 2. แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 3 3. แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 3	ข้อมูล 1. กลุ่มเป้าหมาย 2. กลุ่มเป้าหมาย 3. นักเรียน

2. ขั้นการปฏิบัติ (Action)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันดำเนินการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามวิธีการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เริ่มตั้งแต่การประชุมเชิงปฏิบัติการไปจนถึงการนิเทศการสอนตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียด การดำเนินการดังต่อไปนี้

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ มีเป้าหมายดังนี้

1.1 เพื่อพัฒนาครูเป้าหมายให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ การวิเคราะห์หลักสูตรและวิเคราะห์ผู้เรียน เทคนิควิธีสอนและการออกแบบการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 เพื่อพัฒนาครูเป้าหมายให้มีความสามารถจัดทำแผน การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้และมีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ คือ สารสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่ง เรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยใช้เวลาในการดำเนินการ ระหว่างวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 ถึงวันที่ 7 กันยายน 2552 ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินกิจกรรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการประชุมเชิงปฏิบัติการ ระหว่าง วันที่ 15 พฤษภาคม 2552 ถึงวันที่ 25 พฤษภาคม 2552 ได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การวางแผนการประชุมเชิงปฏิบัติการ

1.1 ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้วิจัยได้ดำเนินการ ประชุมครูในโรงเรียนซึ่งเป็นคณะกรรมการบริหารงานวิชาการและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ในวันที่ 15 พฤษภาคม 2552 เวลา 14.30 น. ถึง 16.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านโนนเที่ยง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อศึกษาและรับทราบสภาพปัจจุบันปัญหาและสาเหตุ ในการดำเนินการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนบ้านโนนเที่ยง ประจำปี การศึกษา 2552 พบว่าครูส่วนใหญ่จะไม่เตรียมการสอนอาศัยประสบการณ์ที่เคยสอนมา นาน สอนตามคู่มือหรือหนังสือแบบเรียนของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ เน้นให้นักเรียนท่องจำเป็น ส่วนใหญ่ ครูให้ความสนใจและให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนน้อยมาก สาเหตุเนื่องมาจากครูผู้สอน ขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดทักษะในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และขาดประสบการณ์ในการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และที่ประชุมได้มีมติตกลงร่วมกันว่าให้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 การกำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ คณะครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 16 คน

1.3 จัดทำโครงการและเสนอโครงการ การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อขออนุมัติ ระหว่างวันที่ 1-15 พฤษภาคม 2552

1.4 ดำเนินการประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ในวันที่ 15 พฤษภาคม 2552 เวลา 14.30 น. ถึง 16.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านโนนเที่ยง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อปรึกษาหารือรับทราบแนวปฏิบัติและขอขยายเนื้อหา กิจกรรมตามกรอบการวิจัย เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2. กำหนดวิทยากร ติดต่อประสานงานวิทยากรเพื่อให้ความรู้และกำหนดกรอบเนื้อหากิจกรรม ระหว่างวันที่ 21-22 พฤษภาคม 2552 โดยมี วิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ความรู้ จำนวน 2 คน ได้แก่ นางนวลอนงค์ สุวรรณเรืองศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงาน นิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และนางสุมาลี ศิริกุล ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง อำเภอนามน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

3. กำหนดวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยร่วมกับวิทยากรกำหนดกรอบวิธีการให้ความรู้ ระหว่าง วันที่ 28-30 พฤษภาคม 2552 โดยกำหนดลักษณะของการดำเนินกิจกรรม เป็นการบรรยายของวิทยากร การศึกษาเอกสาร การฝึกปฏิบัติ ประชุมกลุ่มย่อย การนำเสนอ ผลงานอภิปราย สนทนา ซักถามและตอบปัญหา เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้เข้ารับการประชุมด้วยกัน และวิทยากร โดยแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการประชุมออกเป็น 8 กลุ่ม ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้ 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 6) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 7) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

4. กำหนดประธานในพิธีเปิด-ปิด การประชุม

เชิงปฏิบัติการ

ติดต่อประสานงานประธานในพิธีเปิด - ปิด ระหว่าง

วันที่ 24 – 25 พฤษภาคม 2552 ประธานในพิธีเปิด คือ นายไพฑูรย์ มหิพันธุ์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และประธานในพิธีปิด คือ นายทองสุข เทพารส ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนบ้านโนนเที่ยง อำเภอนามน จังหวัด กาฬสินธุ์

5. การเตรียมสถานที่ประชุม

จัดเตรียมสถานที่ประชุมเชิงปฏิบัติการในวันที่ 25

พฤษภาคม 2552 โดยใช้ห้องประชุมโรงเรียนโรงเรียนบ้านโนนเที่ยง อำเภอนามน จังหวัด กาฬสินธุ์

6. การเตรียมเอกสาร

จัดทำเอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ ระหว่าง

วันที่ 26 – 27 พฤษภาคม 2552 ได้แก่ การออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อ เสริมสร้าง คุณลักษณะดี เก่ง มีสุข และสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ประกอบ ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระ ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตรและ การวิเคราะห์ผู้เรียน เทคนิควิธีสอนและการออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัด และประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง และการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

7. การจัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

จัดสถานที่ประชุมเชิงปฏิบัติการ ระหว่างวันที่

26 - 27 พฤษภาคม 2552 โดยจัดเป็นรูปตัวยูแบ่งกลุ่ม 8 กลุ่ม ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการให้พร้อม เช่น ดินสอ กระดาษ ปากกา เครื่องฉายภาพทึบแสง คอมพิวเตอร์ ฯลฯ รวมทั้งจัดบรรยากาศให้เหมาะสมทั้งใน ด้านแสง สี และเสียงชุดคู่มือในการประชุมเชิงปฏิบัติการ

8. การเตรียมบุคลากร

8.1 การเชิญวิทยากร ผู้วิจัยนำหนังสือไปเชิญ

ด้วยตนเอง

8.2 การเชิญประธานในพิธีเปิด - ปิด การประชุม

เชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยนำหนังสือไปเชิญด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการใช้เวลา 3 วัน คือ วันที่ 28-30 พฤษภาคม 2552 ตั้งแต่เวลา 08.30-16.30 น. ณ โรงเรียนโรงเรียนบ้านโนนเที่ยง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายได้เข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการครบทุกคน โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. วันแรกของการประชุมเชิงปฏิบัติการ คือ วันที่ 28 พฤษภาคม 2552 เวลา 08.30-16.30 น. ได้ทำพิธีเปิดการประชุมโดย นายไพฑูรย์ มหิพันธ์ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม จากนั้นวิทยากรผู้ให้ความรู้ คือ นางนวลอนงค์ สุวรรณเรือง คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ และนางสุมาลี ศิริกุล ครูชำนาญการพิเศษ ได้ให้ผู้เข้ารับการประชุมทุกคนทำแบบทดสอบก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ก่อนที่วิทยากรจะให้ความรู้ หลังจากนั้นวิทยากรได้แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการประชุม ตามกลุ่มสาระ การเรียนรู้ แล้วดำเนินการบรรยายให้ความรู้ ให้ศึกษาเอกสาร อภิปราย สนทนาซักถามและตอบปัญหา ตามกรอบเนื้อหากิจกรรมและวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่อง การวิเคราะห์หลักสูตร การวิเคราะห์ผู้เรียน เทคนิควิธีสอนและการออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

2. วันที่สองของการประชุมเชิงปฏิบัติการ คือ วันที่ 29 พฤษภาคม 2552 เวลา 08.30-16.30 น. วิทยากร คือ นางนวลอนงค์ สุวรรณเรือง คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ และนางสุมาลี ศิริกุล ครูชำนาญการพิเศษ ได้แบ่งกลุ่ม ผู้เข้ารับการประชุมออกเป็น 8 กลุ่ม ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้วดำเนินการบรรยายให้ความรู้ให้ศึกษาเอกสาร ฝึกปฏิบัติ อภิปราย สนทนา ซักถามและตอบปัญหา ตามกรอบเนื้อหา กิจกรรม และวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ในเรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อันเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ฝึกปฏิบัติการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อันเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยวิทยากรคอยให้คำปรึกษาแนะนำอย่างใกล้ชิด

3. วันที่สามของการประชุมเชิงปฏิบัติการ คือ วันที่ 30 พฤษภาคม 2552 เวลา 08.30-16.30 น. วิทยากร คือ นางนวลอนงค์ สุวรรณเรือง และนางสุมาลี ศิริกุล ได้แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการประชุมออกเป็น 8 กลุ่ม ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้วให้ผู้เข้ารับการประชุมนำเสนอ ผลงานคือ แผนการจัดการเรียนรู้อันเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการประชุมทุกคนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น และวิทยากรคอยให้การชี้แนะ จากนั้นวิทยากรและผู้เข้ารับการประชุมนำเสนออภิปราย สนทนา

ซักถาม ตอบปัญหา และสรุป ตามกรอบเนื้อหากิจกรรม และวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ในเรื่องความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แล้วให้ผู้เข้ารับการ ประชุมทุกคนทำแบบทดสอบหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับ การทดสอบก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดการ การเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญหลังจากที่วิทยากร ได้ให้ความรู้ แล้วแจ้งผลการทำ แบบทดสอบให้ผู้เข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการทราบ

ทุกคน และทำพิธีปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยนายทองสุข เทพารส ผู้อำนวยการ โรงเรียน บ้านโนนเที่ยง เป็นประธานในพิธีปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการดำเนินการ ดังนี้

1. ประเมินผลก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้ การทดสอบ ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 2. ประเมินผลหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้ การทดสอบ ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 3. ประเมินผลหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้ การสัมภาษณ์ ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 4. ประเมินผลหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้ การประเมิน ความเหมาะสมของแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 5. ประเมินผลหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้ การสัมภาษณ์ ความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. การนิเทศการสอน มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาให้กลุ่มเป้าหมาย สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ตามแผนการเรียนรู้ที่กลุ่มเป้าหมาย จัดทำและผ่านประเมินความเหมาะสมแล้ว และมีพฤติกรรมการสอนสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ กระบวนการสอนของครู จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นตอน การสอนที่วางแผนไว้อย่างมีคุณภาพ 2) นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน อย่างกระตือรือร้น 3) นักเรียนได้ค้นพบคำตอบ ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มตามความเหมาะสมของ สื่อ/เนื้อหา 4) นักเรียนและครูได้ใช้สื่อและอุปกรณ์ในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมี ประสิทธิภาพ 5) บรรยากาศการเรียนการสอนอบอุ่นเป็นกันเองนักเรียนไม่เครียด 6) การบริหารชั้นเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้ทำกิจกรรมในขั้นตอนต่าง ๆ อย่างมีวินัย ครบถ้วนและทั่วถึง 7) เวลาที่วางแผนไว้ในแต่ละขั้นตอนในแผนมีความเหมาะสม

8) กระบวนการเรียนรู้ที่ระบุไว้ตามแผนสามารถปฏิบัติได้และความเหมาะสม 9) วิธีวัด / ประเมินผลในแผนการเรียนรู้ที่สามารถปฏิบัติได้และมีความเหมาะสม 10) ปฏิสัมพันธ์ ในชั้นเรียนส่วนมากเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนที่เกิดจากการกระทำ กิจกรรม 11) การใช้คำสั่งของครูในแต่ละขั้นตอนชัดเจนไม่สร้างความสับสนให้นักเรียน 12) การเคลื่อนไหวของครูระหว่างกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยใช้เวลาในการดำเนินการ 10 วัน ระหว่างวันที่ 11 - 22 มิถุนายน 2552 ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการ ผลการดำเนินการ และสรุปผลการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการนิเทศการสอนใช้เวลา 1 วัน ในวันที่ 11 มิถุนายน 2552 ได้ดำเนินการดังนี้

1. การวางแผนการนิเทศการสอน

1.1 ก่อนการนิเทศการสอน ผู้วิจัยได้เชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 2 คน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มาเป็นผู้ให้การนิเทศ การสอน และ เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดกรอบและแนวทางในการนิเทศการสอนร่วมกัน พร้อมทั้งศึกษาเครื่องมือที่ใช้ ในการนิเทศการสอน ในวันที่ 13 มิถุนายน 2552 เวลา 09.00 – 11.00 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านโนนเที่ยง

1.2 การปรึกษาหารือและเตรียมการสอน ผู้นิเทศการ สอนได้เชิญกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 16 คน เข้าร่วมประชุมในวันที่ 13 มิถุนายน 2552 เวลา 13.00 – 15.00 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านโนนเที่ยง เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศการสอนโดยสังเกตุพฤติกรรมการสอน สร้างข้อตกลงในการนิเทศการสอน รับทราบและแนวทางการนิเทศการสอน พร้อมทั้งศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศการสอน และพิจารณาวางแผนการสอนร่วมกัน เป็นการเสริมอำนาจเจตนาของทั้งสองฝ่ายในการ ช่วยเหลือ และร่วมมือกันเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เด่นชัดยิ่งขึ้น โดยให้กลุ่มเป้าหมาย ได้พบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่จะสังเกตุพฤติกรรมการสอนให้มีความเข้าใจตรงกันและเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนและผู้นิเทศการสอน

1.3 กำหนดวัน เวลา ในการนิเทศการสอน ดังรายละเอียด ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 กำหนดการนิเทศการสอนของกลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วงรอบที่ 1

กลุ่มเป้าหมาย	ครั้งที่ / แผน / ระยะเวลา	เวลา	ผู้นิเทศการสอน
ครูผู้สอน ระดับปฐมวัย	1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 วันที่ 28 มิถุนายน 2552	08.30 – 10.30	ผู้วิจัย และ วิทยากร 2 คน
	2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 วันที่ 29 มิถุนายน 2552	08.30 – 10.30	
ครูผู้สอน ช่วงชั้นที่ 1	1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 วันที่ 28 มิถุนายน 2552	10.30 – 11.30	ผู้วิจัย และ วิทยากร 2 คน
	2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 วันที่ 29 มิถุนายน 2552	10.30 – 11.30	
ครูผู้สอนช่วงชั้น ที่ 2	1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 วันที่ 28 มิถุนายน 2552	13.00 – 14.00	ผู้วิจัย และ วิทยากร 2 คน
	2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 วันที่ 29 มิถุนายน 2552	13.00 – 14.00	
ครูผู้สอน ช่วงชั้นที่ 3	1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 วันที่ 28 มิถุนายน 2552	15.00 -16.00น.	ผู้วิจัย และ วิทยากร 2 คน
	2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 วันที่ 28 มิถุนายน 2552	13.00 – 14.00	

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการนิเทศการสอนในการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของกลุ่มเป้าหมายทั้ง 15
คน จำนวน 2 ครั้ง โดยผู้วิจัยและวิทยากรรวม 3 คน ในวันที่ 28 มิถุนายน 2552 และวันที่
29 มิถุนายน 2552 ณ โรงเรียนบ้านโนนเที่ยง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดำเนินการ
ดังนี้

1. ครั้งแรกของการนิเทศการสอน คือ วันที่ 28
มิถุนายน 2552 โดยการสังเกตการสอนของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ครูผู้สอนช่วงชั้นที่หนึ่ง
ครูผู้สอนช่วงชั้นที่สอง และครูผู้สอนช่วงชั้นที่สาม (แผนการเรียนรู้ที่ 1) สาระภาษาไทย ใช้

สอนชั้น ป.1 เวลา 08.30–10.30 น. ครู ป.4 (แผนการเรียนรู้ที่ 1) สาระคณิตศาสตร์ ใช้สอน
ชั้น ป.4 เวลา 10.30–11.30 น. และครู ม.1 (แผนการเรียนรู้ที่ 1) สาระวิทยาศาสตร์ ใช้สอน
ชั้น ม.1 เวลา 13.00–14.00 น. โดยผู้นิเทศการสอนทั้ง 3 ช่วงชั้น เข้าไปสังเกตการสอนโดย
นั่งเงียบ ๆ ร่วมกับนักเรียน ขณะสังเกตการสอนได้บันทึกพฤติกรรมการสอน และบรรยากาศ
ในห้องเรียนตามข้อตกลงกันไว้อย่างละเอียด

2. ครั้งที่ สองของการนิเทศการสอน คือ วันที่ 29

มิถุนายน 2552 โดยการสังเกตการสอนของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ครูผู้สอนช่วงชั้นที่สอง
ครูผู้สอนช่วงชั้นที่สาม (แผนการเรียนรู้ที่ 2) สาระภาษาไทย ใช้สอนชั้น ป.2 เวลา 08.30–
10.30 น. ครู ป.5 (แผนการเรียนรู้ที่ 2) สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ใช้สอน
ชั้น ป.5 เวลา 10.30–11.30 น. และครู ม.2 (แผนการเรียนรู้ที่ 2) สาระภาษาอังกฤษ ใช้สอน
ชั้น ม.3 เวลา 13.00–14.00 น. โดยผู้นิเทศการสอนทั้ง 3 ช่วงชั้น เข้าไปสังเกตการณ์สอน
โดยนั่งเงียบ ๆ ร่วมกับนักเรียน ขณะสังเกตการสอนได้บันทึกพฤติกรรมการสอน และ
บรรยากาศในห้องเรียนตามข้อตกลงกันไว้อย่างละเอียด

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนร่วมกัน หลังจากที
ทำการนิเทศการสอนในแต่ละครั้งเสร็จแล้ว ผู้นิเทศการสอนได้เชิญกลุ่มเป้าหมายร่วมประชุม
ในวันที่ 28 และ 29 มิถุนายน 2552 เวลา 15.00–16.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียน
บ้านโนนเที่ยง เพื่อแจ้งและรับทราบผลการนิเทศการสอน โดยนิเทศการสอนจะเสนอข้อมูล
ย้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนการสอนและบรรยากาศในห้องเรียนที่ผู้สังเกตการสอนได้
บันทึก และร่วมกันวิเคราะห์ว่าพฤติกรรมการสอนนั้นเด่นหรือด้อยอย่างไร พฤติกรรม
การสอนใดที่เป็นปัญหาที่จะร่วมมือกันหาทางปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงการสอน หลังจากทีผู้วิจัยและ
กลุ่มเป้าหมายร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนและบรรยากาศในห้องเรียนแล้ว จะทำให้
เกิดการยอมรับ รู้จุดเด่นจุดด้อยซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้น เป็นพื้นฐานที่มั่นคงในการพัฒนา
พฤติกรรมการสอน ในขั้นนี้ผู้สังเกตการสอนได้ตกลงร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยให้
กลุ่มเป้าหมายนำผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนในส่วนที่ดีไว้ และแก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรมที่เป็นปัญหา

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการ

1. ประเมินผลระหว่างการนิเทศการสอน ใช้การสังเกต
พฤติกรรมการสอนของกลุ่มเป้าหมาย

2. ประเมินผลหลังการนิเทศการสอน ใช้การสัมภาษณ์
กลุ่มเป้าหมาย

3. ประเมินผลหลังการนิเทศการสอน ใช้การสัมภาษณ์
นักเรียน

3. ขั้นการสังเกต (Observation)

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.1.1 ใช้แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 1 ฉบับ ทดสอบกลุ่มเป้าหมายก่อนและหลังการประชุมเชิง
ปฏิบัติการและแบบสัมภาษณ์ (ฉบับที่ 1) จำนวน 1 ฉบับ สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายหลัง การ
ประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.1.2 ใช้แบบประเมิน จำนวน 1 ฉบับ ประเมินความเหมาะสม
ของแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่จัดทำโดยกลุ่มเป้าหมาย และแบบสัมภาษณ์
(ฉบับที่ 2) จำนวน 1 ฉบับ สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.2 การนิเทศการสอน

ใช้แบบสังเกตการสอน จำนวน 1 ฉบับ สังเกตพฤติกรรมการสอน
ของกลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้แบบสัมภาษณ์ (ฉบับ
ที่ 3) จำนวน 1 ฉบับ สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายหลังการนิเทศการสอน และใช้แบบสัมภาษณ์
(ฉบับที่ 4) จำนวน 1 ฉบับ สัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของกลุ่มเป้าหมาย
หลังการนิเทศ การสอน

4. ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

4.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสังเกต
มาทำความเข้าใจร่วมกัน โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อยของการทำงาน สภาพ
ปัจจุบันและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวิพากษ์
วิจารณ์ถึงผล การปฏิบัติตามแผนการที่ได้กำหนดไว้

4.2 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันหาข้อสรุปแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
ปรับปรุงจุดด้อยที่เกิดขึ้น และเสริมส่วนที่เป็นจุดเด่นของการทำงาน เพื่อให้การพัฒนาครู
ด้านการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เกิดประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จตามแผน

การที่วางไว้ โดยนำข้อมูลดังกล่าวไปปรับแผนและแนวทางในการพัฒนาครูด้านการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในวงรอบที่ 2

วงรอบที่ 2

1. ขั้นการวางแผน (Planning) กลุ่มผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและสาเหตุในการดำเนินการพัฒนาใน
วงรอบที่ 1 ดังนี้

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมร่วมกันเพื่อปรับเปลี่ยนแผนและกำหนด
แนวทางในการทำงาน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสะท้อนผลในวงรอบที่ 1 มาวิเคราะห์ร่วมกัน
เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2552 ณ โรงเรียนบ้านโนนเที่ยง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ และ
พบว่าจากการพัฒนากลุ่มเป้าหมายด้านความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้การนิเทศการสอน ในวงรอบที่ 1 สรุปได้ว่า กลุ่มเป้าหมาย
ทุกคนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ครบทุกรายการ แต่
ปฏิบัติได้ในระดับพอใช้ และมีบางรายการที่ต้องปรับปรุง จึงมีความเห็นตรงกันว่าต้องมี
การพัฒนากลุ่มเป้าหมายด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ในประเด็นที่เป็นปัญหาที่กลุ่มเป้าหมายยังปฏิบัติไม่ได้ ซึ่งได้แก่ 1) การเรียนการสอนเป็นไป
ตามขั้นตอนการสอนที่วางแผนไว้อย่างมีคุณภาพ 2) นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน
การสอนอย่างกระตือรือร้น 3) นักเรียนได้ค้นพบคำตอบปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มตามความ
เหมาะสมของสื่อ / เนื้อหา 4) นักเรียนและครู ได้ใช้สื่อและอุปกรณ์ในกิจกรรมการเรียน
การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ 5) การบริหาร ชั้นเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้
ทำกิจกรรมในขั้นตอนต่าง ๆ อย่างมีวินัยครบถ้วนและทั่วถึง 6) เวลาที่วางแผนไว้ในแต่ละ
ขั้นตอนในแผนมีความเหมาะสม 7) กระบวนการเรียนรู้ที่ระบุไว้ตามแผนสามารถปฏิบัติได้
และมีความเหมาะสม 8) วิธีวัด ประเมินผลในแผนการเรียนรู้สามารถปฏิบัติได้และมีความ
เหมาะสมในวงรอบที่ 2 อีกครั้ง โดยใช้วิธีการนิเทศการสอน

1.2 วิธีการพัฒนา

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดวิธีการพัฒนา
กลุ่มเป้าหมายด้านความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ในวงรอบที่ 2 ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ปัญหา สาเหตุ และแนวทางการพัฒนาครูด้านความสามารถในการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วงรอบที่ 2

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางการพัฒนา
<p>1. กลุ่มเป้าหมายทุกคนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ครบทุกรายการ และปฏิบัติได้ในระดับพอใช้ แต่มีบางรายการที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ 1) การเรียน การสอนเป็นไปตามขั้นตอนการสอนที่วางแผนไว้เป็นอย่างดี 2) นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างกระตือรือร้น 3) นักเรียนได้ค้นพบคำตอบ ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มตามความเหมาะสมของสื่อ / เนื้อหา 4) นักเรียนและครูได้ใช้สื่อและอุปกรณ์ในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ 5) การบริหารชั้นเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนักเรียนได้ทำกิจกรรมในขั้นตอนต่าง ๆ อย่างมีวินัย ครบถ้วน และทั่วถึง 6) เวลาที่วางแผนไว้ในแต่ละขั้นตอนในแผนมีความเหมาะสม 7) กระบวนการเรียนรู้ที่ระบุไว้ตามแผนสามารถปฏิบัติได้และมีความเหมาะสม 8) วิธีวัด / ประเมินผลในแผนการเรียนรู้สามารถปฏิบัติได้และมีความเหมาะสม</p>	<p>กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 16 คน ยังขาดประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p>	<p>พัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วิธีการนิเทศแบบคลินิก</p>

1.3 แผนปฏิบัติการ

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้นำแนวทางในการพัฒนาครูด้านความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ ดังรายละเอียด ในตารางที่ 6

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 6 แผนปฏิบัติการพัฒนาครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านโนนเที่ยง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ วรรณบทที่ 2

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวม	แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูล
การนิเทศ	เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแผนการจัดการเรียนรู้และพหุกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับตัวบ่งชี้กระบวนการสอนของครู จำนวน 12 ตัวบ่งชี้	25 – 26 กรกฎาคม 2552	1. ผู้วิจัยและ วิทยากร จำนวน 2 คน 2. ผู้วิจัย	1. การสังเกต การสอน 2. การสัมภาษณ์	1. แบบสังเกตการ สอน 2. แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 3 3. แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 4	1. กลุ่ม เป้าหมาย 2. กลุ่ม เป้าหมาย 3. นักเรียน

2. ขั้นการปฏิบัติ (Action)

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย นำเอาการสะท้อนผล การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวงรอบที่ 1 จากการสังเกตการสอน พบว่า กลุ่มเป้าหมายทั้ง 15 คน สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ครบทุกรายการและปฏิบัติได้ในระดับพอใช้ แต่มีบางรายการที่ต้องปรับปรุง กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจึงได้ ประชุมร่วมกันในวันที่ 17 กรกฎาคม 2552 เวลา 15.00 - 16.30 น. ณ โรงเรียนบ้านโนนเที่ยง เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ พิจารณาตามกรอบการวิจัยกำหนด และวางแผนการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการนิเทศการสอนใช้เวลา 5 วัน ระหว่างวันที่ 16 - 20 กรกฎาคม 2552 ได้ดำเนินการดังนี้

1. การวางแผนการนิเทศการสอน

1.1 ก่อนการนิเทศการสอนผู้วิจัย ได้เชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 2 คน ได้แก่ นางนวลอนงค์ สุวรรณเรือง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และ นางสุมาลี ศิริกุล ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 มาประชุมเพื่อกำหนดกรอบและแนวทางในการนิเทศการสอน ร่วมกัน พร้อมทั้งศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศการสอนในวันที่ 20 กรกฎาคม 2552 เวลา 09.00 - 11.00 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านโนนเที่ยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3

1.2 การปรึกษาหารือและเตรียมการสอน ผู้นิเทศการสอนได้เชิญกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 15 คน เข้าร่วมประชุมในวันที่ 20 กรกฎาคม 2552 เวลา 13.00 - 14.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านโนนเที่ยง เพื่อปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับการวางแผน การนิเทศการสอน โดยการสังเกตพฤติกรรมการสอน สร้างข้อตกลงในการนิเทศการสอน รับทราบกรอบและแนวทางการนิเทศการสอนพร้อมทั้งศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ การสอนและพิจารณาแผนการสอนร่วมกัน เป็นการเสริมย้ำในเจตนาของทั้งสองฝ่ายในการช่วยเหลือ และร่วมมือกันเพื่อพัฒนาการเรียน การสอนให้เด่นชัดยิ่งขึ้น โดยให้กลุ่มเป้าหมายได้พบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่จะนิเทศการสอนให้มีความเข้าใจตรงกัน และเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ผู้สอนและผู้นิเทศการสอน

1.3 กำหนดวัน เวลา ในการนิเทศการสอน ดังรายละเอียด

ในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 กำหนดการนิเทศการสอนของกลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วงรอบที่ 2

กลุ่มเป้าหมาย	ครั้งที่ / แผน / ระยะเวลา	เวลา	ผู้นิเทศการสอน
ครู ผู้สอน ระดับปฐมวัย	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 วันที่ 25 กรกฎาคม 2552	08.30 – 10.30 น.	ผู้วิจัย และวิทยากร 2 คน
ครูผู้สอนช่วง ชั้นที่ 1	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 วันที่ 25 กรกฎาคม 2552	10.30 – 11.30 น.	ผู้วิจัย และวิทยากร 2 คน
ครูผู้สอนช่วง ชั้นที่ 2	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 วันที่ 25 กรกฎาคม 2552	13.00 – 14.00 น.	ผู้วิจัย และวิทยากร 2 คน
ครูผู้สอนช่วง ชั้นที่ 3	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 วันที่ 25 กรกฎาคม 2552	14.00 – 15.00 น.	ผู้วิจัย และวิทยากร 2 คน

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการนิเทศการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของกลุ่มเป้าหมายทั้ง 15 คน จำนวน 1 ครั้ง โดยผู้วิจัยและวิทยากร
รวม 3 คน ในวันที่ 25 กรกฎาคม 2552 ณ โรงเรียนบ้านโนนเที่ยง อำเภอนามน จังหวัด
กาฬสินธุ์

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนร่วมกัน หลังจากที่ทำ
การสังเกตการสอนเสร็จแล้ว ผู้สังเกตการสอนได้เชิญกลุ่มเป้าหมายร่วมประชุม ในวันที่
25 กรกฎาคม 2552 เวลา 15.30 – 16.30 น.

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงการสอน

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการ

1. ประเมินผลระหว่างการนิเทศการสอน ใช้การสังเกตพฤติกรรมการสอนของกลุ่มเป้าหมาย
2. ประเมินผลหลังการนิเทศการสอน ใช้การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย
3. ประเมินผลหลังการนิเทศการสอน ใช้การสัมภาษณ์นักเรียน

3. การสังเกต (Observation)

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการนิเทศการสอนโดยใช้แบบสังเกต จำนวน 1 ฉบับ สังเกตพฤติกรรมการสอนของกลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบสัมภาษณ์ (ฉบับที่ 3) จำนวน 1 ฉบับ สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายหลังการนิเทศการสอน และแบบสัมภาษณ์ (ฉบับที่ 4) จำนวน 1 ฉบับ สัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของกลุ่มเป้าหมายหลังการนิเทศการสอน

4. การสะท้อนผล (Reflection)

4.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในชั้นสังเกตมาทำความเข้าใจร่วมกัน โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อยของการทำงาน สภาพปัจจุบันและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวิพากษ์ วิเคราะห์ถึงผลการปฏิบัติตามแผนการที่ได้กำหนดไว้

4.2 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันหาข้อสรุปแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ปรับปรุงจุดด้อยที่เกิดขึ้น และเสริมส่วนที่เป็นจุดเด่นของการปฏิบัติงาน เพื่อให้การพัฒนาคู่มือด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เกิดประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จตามแผนการที่วางไว้ โดยนำข้อมูลดังกล่าวไปปรับแผนและแนวทางในการพัฒนาคู่มือด้านความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครู โรงเรียนบ้านโนนเที่ยง ให้พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ในวงรอบใหม่ต่อไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การพัฒนาคู่มือด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านโนนเที่ยง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดประเภทและลักษณะของเครื่องมือและวิธีสร้าง และวิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ประเภทเครื่องมือมี 4 ประเภท

3.1.1 แบบทดสอบ จำนวน 1 ฉบับ

3.1.2 แบบสัมภาษณ์ จำนวน 4 ฉบับ

3.1.3 แบบประเมินแผนการเรียนรู้ จำนวน 1 ฉบับ

3.1.4 แบบสังเกตการสอน จำนวน 1 ฉบับ

3.2 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 แบบทดสอบ มีลักษณะเป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ใช้ทดสอบกลุ่มเป้าหมาย ด้านความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.2.2 แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 4 ข้อ ใช้สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ด้านความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.2.3 แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 6 ข้อ ใช้สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.2.4 แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 5 ข้อ ใช้สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหลังการสังเกตการสอน

3.2.5 แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 4 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 3 ข้อ ใช้สัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของกลุ่มเป้าหมายหลังการสังเกตการสอน ด้านความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2.6 แบบประเมิน จำนวน 38 ข้อ ใช้ประเมินแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของกลุ่มเป้าหมาย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ ได้แก่ มาก, ปานกลาง, น้อย ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2.7 แบบสังเกต มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ ดี, พอใช้, ปรับปรุง จำนวน 12 ข้อ ใช้สังเกตพฤติกรรมการสอนของกลุ่มเป้าหมาย ด้านความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.3 วิธีสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.3.1 แบบทดสอบ

1) แบบทดสอบ มีจำนวน 1 ฉบับ เพื่อใช้ทดสอบกลุ่มเป้าหมาย ด้านความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีลำดับขั้นตอนการสร้าง

2) วิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการทดสอบ

3) ศึกษาเอกสารวิธีการสร้างแบบทดสอบ การหาคุณภาพของเครื่องมือจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 53 - 61) และศึกษาแบบทดสอบของคนอื่น ๆ ที่วิจัยในเรื่องที่คล้ายกันนำความรู้ที่ได้มากำหนดรูปแบบของประเด็นแบบทดสอบ

4) สร้างแบบทดสอบฉบับร่าง

5) นำแบบทดสอบฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

(1) นายทองสุข เทพารส วุฒิ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโนนเที่ยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

(2) อาจารย์ทะนงชัย ลาภรัตน์วิทยา อาจารย์บัณฑิตพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(3) นางนวลอนงค์ สุวรรณเรืองศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

6) ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

7) จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับจริงเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

3.3.2 แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ มีจำนวน 4 ฉบับ คือ แบบสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายด้านความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ (ฉบับที่ 1) แบบสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายด้านความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลังประชุมเชิงปฏิบัติการ (ฉบับที่ 2) แบบสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลังการสังเกตการสอน (ฉบับที่ 3) และแบบสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของกลุ่มเป้าหมายหลังการสังเกตการสอน (ฉบับที่ 4) เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยได้กำหนดเรื่องที่จะสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าแน่นอนแล้ว มีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1) วิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการสัมภาษณ์

2) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือและเทคนิคในการรวบรวมข้อมูลจากตำราของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 78 - 80) และศึกษาแบบสัมภาษณ์ของคนอื่น ๆ ที่วิจัยในเรื่อง

ที่คล้ายกัน นำความรู้ที่ได้มากำหนดรูปแบบของประเด็นการสัมภาษณ์

3) สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง

4) นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบความ

เที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และเนื้อหา

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว

นำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

6) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริง เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

3.3.3 แบบประเมิน

แบบประเมิน มีจำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อใช้ประเมินความเหมาะสมของแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของกลุ่มเป้าหมาย ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีลำดับขั้นตอน ในการสร้าง ดังนี้

1) วิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการประเมิน

2) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือและเทคนิคในการรวบรวมข้อมูลจากตำรา

ของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 66 – 77) และกาญจนา วัฒนายุ (2544 : 85 – 86) และศึกษาแบบประเมินของคนอื่น ๆ ที่วิจัยในเรื่องที่คล้ายกัน นำความรู้ที่ได้มากำหนดรูปแบบของประเด็น การประเมิน

3) สร้างแบบประเมินฉบับร่าง

4) นำแบบประเมินฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญ ชุดเดิม ตรวจสอบ

ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และเนื้อหา

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว

นำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

6) จัดพิมพ์แบบประเมินฉบับจริง เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง ดังตัวอย่าง

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ต่อไปนี้

3.3.4 แบบสังเกต

แบบสังเกต มีจำนวน 1 ฉบับ คือ แบบสังเกตการสอน เป็นแบบสังเกตแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยได้กำหนดเรื่องที่จะสังเกตไว้ล่วงหน้าแน่นอนแล้วใช้ประเมินแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของกลุ่มเป้าหมาย

ด้านความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการสังเกต
- 2) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือและเทคนิคในการรวบรวมข้อมูลจากตำราของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 74 – 78) และศึกษาแบบสังเกตของคนอื่น ๆ ที่วิจัยในเรื่องที่คล้ายกัน นำความรู้ที่ได้มากำหนดรูปแบบของประเด็น การสังเกต
- 3) สร้างแบบสังเกตฉบับร่าง
- 4) นำแบบสังเกตฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญ ชูคเคิม ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และเนื้อหา
- 5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง
- 6) จัดพิมพ์แบบสังเกตฉบับจริง เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนาคู่มือด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ได้ใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น จำนวน 7 ฉบับ และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2552 ถึง วันที่ 30 มิถุนายน 2552 ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนาคู่มือด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กิจกรรม	ข้อมูลที่ต้องการ	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล	ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล
1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ	1. ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. ความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1. การทดสอบ 2. การสัมภาษณ์ 3. การประเมิน 4. การสัมภาษณ์	กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมาย	แบบทดสอบความรู้ แบบสัมภาษณ์ (ฉบับที่ 1) แบบประเมินแผนการเรียนรู้ แบบสัมภาษณ์ (ฉบับที่ 2)	(28-29-30 พฤษภาคม 2552) 1 วัน (11 มิถุนายน 2552) 1 วัน (11 มิถุนายน 2552)
2. การนิเทศการสอน	ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1. การสังเกตการสอน 2. การสัมภาษณ์ 3. การสัมภาษณ์	กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมาย	แบบสังเกตการสอน แบบสัมภาษณ์ (ฉบับที่ 3) แบบสัมภาษณ์ (ฉบับที่ 4)	2 วัน (28,29 มิถุนายน 2552)

5. การจัดการกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดการกระทำข้อมูล ผู้ร่วมวิจัยดำเนินการ ดังนี้

5.1.1 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบประเมินแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และแบบสังเกตการสอนมารวบรวมจัดเป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

5.1.2 ตรวจสอบคุณภาพ และความถูกต้องของข้อมูล โดยใช้เทคนิค

การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) (สุภางค์ จันทวานิช, 2545 : 129) โดยเชื่อมโยงหรือบอกความสัมพันธ์ของเนื้อหาว่าสอดคล้องกันหรือไม่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ โดยเลือกใช้ 2 ด้าน คือ

- 1) หลักสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลหนึ่งจากบุคคลหลายคน
- 2) หลักสามเส้าด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) เป็นการใช้เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี เช่น เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประเมิน หรือ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ร่วมวิจัยดำเนินการ ดังนี้

ผู้ร่วมวิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ โดยแยกออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

5.2.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่ได้จาก

1) แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้ค่าเฉลี่ย และการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2) แบบประเมินแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ (ประวิต เอราวรรณ์, 2545 ข : 60) ใช้การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
2.51 – 3.00	มาก
1.51 – 2.50	ปานกลาง
1.00 – 1.50	น้อย

3) แบบสังเกตการสอน ประเมินพฤติกรรมการสอนของกลุ่มเป้าหมาย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ (ประวิต เอราวรรณ์, 2545 ข : 60) ใช้การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
2.51 – 3.00	ดี
1.51 – 2.50	พอใช้
1.00 – 1.50	ปรับปรุง

5.2.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ได้จาก

แบบสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย และนักเรียน ชั้นปีที่ 1-4 โดยดำเนินการ ดังนี้

- 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ชั้นปีที่ 1 แบบสัมภาษณ์ ชั้นปีที่ 2 แบบสัมภาษณ์ ชั้นปีที่ 3 และ แบบสัมภาษณ์ ชั้นปีที่ 4
- 2) จำแนกข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ตามกรอบการวิจัย
- 3) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป
- 4) สรุปผลการวิจัย โดยใช้รูปแบบของการพรรณนาวิเคราะห์

(Descriptive Analysis)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สัญลักษณ์ (\bar{X})

6.1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คำนวณได้จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

6.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 106)

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวด้วยยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม
	X	แทน	ผลรวมของคะแนน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY